

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

ij. An priuetur qui vulnerat in Ecclesia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

Ecclesia commissura in eo casu, in quo debeat delinquens seculari iudici plectendus remitti, quia immunitate non gaudet, possit à Iudice Ecclesiastico puniri ratione sacrilegij (vt dicebam) ratione cuius, cum sit mixti fori, Ecclesiasticus etiam Iudex competens factus est, vt consentit etiam Cutellius lib. 1. c. 1. quest. 12. num. 23.

- 17 Aduerte secundò, quod etiam stando in opinione contraria, in terminis iuris communis, nedum
18 in terminis Constitutionis Gregorij XI V. (quidquid in contrarium dicat Sarpus de iure Asylorum capite 5. fol. 43.) immunitate Ecclesiæ gaudeat is, qui in Ecclesia leuia tantum delicta committit: Atque ita docent Hostiensis, & Abbas in cap. fin. idem Abbas in cap. inter alia, Henricus Boëchius in cap. Ecclesiæ, de immunit. Eccles. Paulus de Castro lib. 2. c. 1. 459. (vbi dicit esse communem) Couarr. lib. 2. v. riar. cap. 20. num. 15. Farinac. de carceribus, quest. 28. num. 63. Suarez de relig. tom. 1. lib. 3. cap. 11. num. 6. Sanchez in opusc. tom. 2. lib. 6. cap. 1. dub. 8. num. 15. Peregrinus de immunit. cap. 6. num. 29. Villalob. in sum. tom. 2. tract. 39. diff. 5. num. 6 vbi citat Panormitanum, & Suarez de Paz. Item Fagundez præ. epi. 2. lib. 4. cap. 4. num. 48. Perficus de offi. Sacerd. lib. 1. cap. 9. dub. 15. num. 108. Raphael de la Torre tom. 2. in 1. 2. S. To. quest. 59. art. 3. d. ff. 7. C. hartarius decif. crim. 74. num. 6 & alij passim communiter.

Aduerte tertio, quod qui mutilauit, vel occidit in Ecclesia, non possit ob alia delicta capi in Ecclesia, nisi simul capiatur ob delictum mutilationis, vel homicidij, nondum punitum: ita contra Ambrosinum cap. 5. num. 10. Decianum, & alios apud Farinacium, de car. crib. q. 1. 28. n. m. 64. & in apper. d. cap. 16. num. 212. docent Couar. Boërius, & alij, quos citat Gutierrez lib. 3. præli. quest. 1. num. 18. ratio pro nunc breuiter est, quia ob alia delicta non datur facultas extrahendi, & verba sunt formaliter accipienda, vt in simili dicam de hæretico. Vide quæ dicebantur dub. 10. sect. 4. & quæ dicentur cap. 22. & dub. 24. sect. 22.

SECTIO II.

An priuatur, qui vulnerat in Ecclesia?

SVMMARIVM.

- 1 Vulnerans in Ecclesia vulnere non lethali, quamvis cum magna sanguinis effusione, non priuatur immunitate.
- 2 Vulnerare etiam cum magna sanguinis effusione, non est mutilare, nec occidere, & solum mutilanti, & occidenti pœna priuationis immunitatis infligitur.
- 3 Inferens frigida in faciem alicuius in Ecclesia, gaudet Ecclesiæ immunitate, non obstante delicti atrocitate.
- 4 Reus per vim intrans in Ecclesiam cum satellitibus, à quibus ducitur, si vt se eximat ab eorum manibus illi: eos vulneret cum magna sanguinis effusione, gaudet immunitate.
- 5 Reus ob delictum lise maiestatis in primo genere tantum priuatur immunitate: at offendens Berrarios non committit in primo genere.
- 6 Reus, qui captus à satellitibus in Ecclesia eos vulnerat, peccat quidem vulnerando, sed non peccat confugiendo ad Ecclesiam.
- 7 Ius naturæ dicitur fugam, quando imminet periculum graue.
- 8 Reus ad euitandum graue periculum contra Principis voluntatem licite fugere potest à carcere, quin & carcerem infringere.

9 Reus, qui trahit satellites secum, & non trahitur à satellitibus, non dicitur esse in posse ipsorum, sed verè confugit ad Ecclesiam.

10 Iura generaliter sine distinctione loquuntur de confugientibus.

11 Immunitate priuatur, qui vulnerat in Ecclesia lethali, licet sic vulneratus moriatur ex ra Ecclesiæ, gaudet autem immunitate, qui mutilat, vel occidit ex ra Ecclesiæ, si passus se recipiat in Ecclesia, ibique moriatur.

EX dictis sequitur primò, quòd immunitate non priuatur, qui in Ecclesia vulnerat vulnere, ex quo mors non sequatur, quamvis sic cum magna sanguinis effusione, quia vulnerare, etiam cum magna sanguinis effusione, non est mutilare, nec occidere; & solum mutilanti, & occidenti, ex c. fin. de immunit. & maxime ex Constitutione Gregorij XIV. pœna priuationis immunitatis infligitur. Atque ita contra Tufclum verb. Immunitas, conclus. 59. Mar. Italiam lib. 1. cap. 5. §. 3. num. 18. & quosdam alios docent Farinac. in append. de immunit. cap. 16. num. 227. Boërius decif. 109. num. 3. Barbosa in collectan. tom. 1. lib. 3. c. 4. cap. 10. num. 10. Lezana verb. immunitas, num. 11. Diana part. 1. tract. 1. resol. 9 & 11. Palaus tom. 2. tract. 11. disput. vnic. punct. 6. num. 10. & Hartarius decif. crimin. 74. Quapropter Sacra Congregatio Episcoporum die 16. Nouembris 1618. teste Barbosa de iure Ecclesiastico lib. 1. cap. 3. declarauit, quod inferens sfrigida in faciem alicuius in Ecclesia, Ecclesiæ immunitate gaudeat, non obstante, quod tale delictum sit graue, & atrox, vt recte notarunt Menochius de arbit. iudic. cas. 263. num. 27 & Pacianus consil. 92. num. 2. Vide quæ dicentur infra dub. 24. per totam.

Hinc contra Gambacurtam lib. 4. cap. 18. num. 6. Villadieg. in Polit. p. 3. num. 206. & Cutellium de immunit. Eccles. lib. 2. quest. 13. dicendum est, quod si reus iam vicinus Ecclesiæ cum ipso satellite per vim intrat in Ecclesiam; & vt se de illius manibus eximat, eundem cum magna sanguinis effusione vulnerat, immunitate Ecclesiæ non priuatur, vt in terminis docet Farinacius vbi supra, & Diana cit. tract. 1. resol. 13. Vide d. b. 10. sect. 7. & dub. 33.

Obiicies ex Cutellio loco cit. reus in tali casu committit in ministrum Principis: ergo immunitate Ecclesiæ non gaudet.

Respondetur: nego consequentiam, quia vt reus non gaudeat immunitate Ecclesiæ, requiritur, quod committat in personam Principis, vt infra dub. 23. sect. 4. dicitur.

Instabis ex eodem Cutellio: non obedit Principi, cui vt subditus obedire debet, ex D. Paulo ad Roman. cap. 13. & ex multis iuribus: ergo.

Respondetur: transeat antecedens: at nondum probatum est, quod reus ob tale delictum immunitate Ecclesiæ priuatur. Accedit, quod licet peccet in Ecclesia ministrum iustitiæ vulnerando, non tamen peccat ad Ecclesiam fugiendo, contra Principis voluntatem, quia ad hoc præualet ius naturæ, quandoquidem dicitur fugam, quando imminet periculum graue: vnde & ad hunc finem licet etiam contra Principis voluntatem potest à carcere fugere, quin & carcerem infringere, neque per hoc omnia perturbantur, vt infert Cutellius, quia id est solum in tali casu, & valde per accidens, & si accidat, sibi impudent ministri iustitiæ, cum non dicant cautius agere.

Virgebis ex eodem Cutellio: est in posse, seu manu satellitis: ergo immunitate Ecclesiæ gaudere non debet, cum sic non liber confugiat, seu se recipiat ad Ecclesiam.

Respondetur: nego consequentiam, quia cum non trahatur à satellite per Ecclesiam, sed ipse trahat satellitem

farelitem ad Ecclesiam, verè confugit, & se recipit ad Ecclesiam: & ex eo alio capite iura generaliter sine distinctione loquuntur de confugiente: quare cum illa non distinguant, nec nos distinguere debemus, præsertim in præiudicium immunitatis, quæ ut fauorabilis, est amplianda, & in ampliacionem pœnarum, quæ ut odiosa, sunt restringendæ. Vide omnino loca supra cit.

Cæterum concedo, quod immunitate priuatur, qui vulnerat in Ecclesia lethali, licet sic vulneratus extra Ecclesiam moriatur, quia tale homicidium censetur factum in Ecclesia; quapropter e contra immunitate non priuabitur, qui mutilat, vel occidit extra Ecclesiam, si passus se recipiat in Ecclesiam, ibique moriatur, quia delictum factum fuit extra Ecclesiam.

SECTIO III.

An priuatur, qui cum armis confugit ad Ecclesiam?

SUMMARIVM.

1. Confugiens ad Ecclesiam cum armis prohibitis, non priuatur immunitate.
2. Confugiens ad Ecclesiam cum armis prohibitis, licet Ecclesiam offendat, & pœnam capitalem mereatur, gaudet immunitate.
3. Gestans in Statu Ecclesia breuiora ignis tormenta, committit crimen læsæ maiestatis.
4. Gestans talia arma in Hispaniarum Regnis committit crimen prodicionis pragmaticali lege.
5. Gestans talia arma non committit crimen læsæ maiestatis in personam Principis, neque est propriè, & strictè proditor, quod requiritur, ut immunitate priuatur.
6. Gestans arma prohibita in Ecclesia si gaudere non debeat in nonnullorum sententia immunitate, debet delationi prohibita armorum esse annexa pœna mortis.
7. Arma reo in Ecclesia auferri quidem debent propter rixas vitandas, & propter bonum publicum, & reuerentiam debitam loco sacro, non tamen per Iudicem sæcularem, sed per Iudicem Ecclesiasticum.
8. Iudicibus laicis expressè prohibetur Iurisdictionem aliquam in Ecclesia exercere.
9. Ecclesia est de Territorio Episcopi, & extra Territorium ius dicenti citum a subditis non patitur.

Sequitur secundò, quod nec immunitate priuatur, qui ad Ecclesiam cum armis, etiam prohibitis confugit, quia nec hoc est mutilare, vel occidere.

Neque obstat, quod qui ad Ecclesiam cum armis, præcipuè prohibitis, confugit, Ecclesiam offendat, & pœnam capitalem mereatur. Nam (ut supra dicebam) non propter quamcumque offensionem factam in Ecclesia priuatur quis immunitate Ecclesiæ, sed solum propter occisionem, vel mutilationem factam in illa. Vnde potius sequitur, quod aliis delictis delinquenti in illa tacite priuilegium immunitatis concedatur.

Neque obstat secundò, quod qui gestat arma prohibita, committat crimen læsæ Maiestatis, ut in statu Ecclesiæ, vbi à Pio IV. & V. in Bulla, quæ incipit: *Vices eius*, breuiora ignis tormenta sub pœna talis criminis gestari prohibentur; vel quod committat crimen prodicionis, ut in Hispania, vbi pragmati-

cali lege talia arma sub pœna criminis proditoris gestari interduntur: nam per hoc talis non committit crimen læsæ Maiestatis in personam Principis, nec est propriè, & strictè proditor: quod requiritur, ut immunitate priuatur, sicuti dicam infra dub. 20. sect. 5. & dub. 23. sect. 4. & seqq.

Atque ita docent Farinac. in append. de immunit. cap. 16. num. 247. Ambrosin. de immunit. cap. 5. num. 5. Peregrinus de immunit. cap. 12. num. 11. Diana part. 1. tract. 1. resol. 17. & part. 6. tract. 1. resol. 8. (vbi ait, sic determinasse sacram Episcoporum Congregationem in vna Salernitana, die 30. Septembris 1616.) Guazzinus tom. 1. de iur. 1. cap. 29. num. 7. Sperell. decis. 46. num. 15. & seqq. contra Couarr. 2. variat. cap. 20. num. 18. vers. 36. Rebuffum in Constit. Gillic. tom. 2. tit. de immunit. Eccles. gl. 1. num. 28. Villadieg. in Polit. cap. 3. num. 244. Sarpum de iure Asylorum, fol. 43. Cutellium de immunit. Eccles. lib. 1. quest. 17. & Decianum lib. 6. cap. 26. num. 10. & lib. 8. cap. 3. num. 30. & 51. qui contrarium docent ex l. si seruus, Cod. de his, qui ad Eccles. confug. ad quorum tamen fundamentum patet ex dictis.

At esto ipsorum opinio probabilis sit (quod facile tamen non concesserim) intelligi tamen illa debet non de armorum delatione quacumque, sed solum de illa, cui capitalis pœna annexa est, ut si deferat verbi gratia sclopettones, seu archibuzettos, sicuti notauit præter alios Farinac. de carceribus, quest. 28. num. 66. & etiam ipse Cutellius locis supra citatis, & merito, quia solum hæc digna est, cui priuatio immunitatis iniungatur, cum (ut supra dub. 19. in fin. dicebatur) qui in Ecclesia committit delictum non graue, sed leue, immunitate certò non priuatur. Cæterum in nostra sententia, quæ multò probabilior est, & amplectenda, arma reo in Ecclesia auferri quidem debent propter rixas vitandas & propter bonum publicum, & reuerentiam debitam loco sacro; non tamen per Iudicem sæcularem, sed per Iudicem Ecclesiasticum, qui iurisdictionem ibi exercere potest; & quem delinquens, Ecclesiam offendendo, offendit, quandoquidem in cap. 1. extra de immunit. Eccles. & cap. 2. eod. tit. in 6. expressè prohibetur Iudicibus laicis iurisdictionem aliquam in Ecclesia exercere, & merito, cum Ecclesia sit de territorio Episcopi, & extra territorium ius dicenti etiam à subditis non paretur, cap. 2. de constitut. in 6. & l. 21. cum 9 gl. ff. de iurisd. omnium Iudicum. Atque ita determinauit Sacra Congregatio Immunitatis, die 24. Iulij, 1634. & docent Farinac. cit. cap. 16. num. 248. Diana cit. resol. 17. in fin. & resol. 8. Maranta in controuers. iur. part. 2. respons. 37. num. 1. Zambellus in Repert. moral. vers. Ecclesia quoad eius immunitatem, num. 9. Nouarius in sum. Bullar. tit. de immunit. num. 6. Palaus tom. 2. tract. 11. disput. vnic. punct. 9. num. 10. & Ciarlinius controuers. forens. cap. 10. num. 16. contra Sanchez in opuscul. tom. 2. lib. 6. cap. 1. dub. 14. Villalob. in sum. tomo 2. tract. 34. diff. 5. num. 11. Ioannem de Hevia in Curia Philipp. part. 3. §. 12. num. 26. Sarpum de iur. Asyl. c. 5. fol. 43. & Naldum verb. Ecclesia, num. 5. Vide etiam infra dub. 24. sect. 8. & dub. 30. An autem talis, & alius similis reus è loco sacro eiici debeat, si ex postfacto, non iam ad refugium, sed ad perpetuam receptionem, ac asylum loco abutatur? Vide quæ dicebam supra dub. 11. sect. 6. in fine.